

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/86/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222211351
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7222211351.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej v právnej veci navrhovateľa: B. E., U.. XX.XX.XXXX, R. O. X, L. (ďalej aj ako „navrhovateľ“ alebo „oprávnený“), proti osobe, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné: L. E., A.. Z., U.. XX.XX.XXXX, R. Q. X, L. (ďalej aj ako „povinná“ alebo „odporkyňa“), právne zastúpenej JUDr. Rastislavom Cestickým, advokátom so sídlom Palackého 1, Košice, v konaní o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Mestského súdu Košice (predtým Okresného súdu Košice II) č.k. 14Pc/51/2022-183 zo dňa 5.5.2023 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je návrh navrhovateľa na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela vo výške 150 eur mesačne.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Mestský súd Košice ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

3. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 155, § 156 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 72 ods. 1-3, § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Z vyššie vykonaného dokazovania mal súd za nepochybne zistené, že manželstvo účastníkov konania bolo právoplatne rozvedené dňa XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 27.09.2018 č.k. 23P/296/2016-209. Navrhovateľ bol naposledy v pracovnom pomere u zamestnávateľa L. Y. E.. E. A..O.. v trvaní od 01.12.2011 do 31.12.2020. Tento pracovný pomer bol ukončený dňa 31.12.2020 dohodou na žiadosť/podnet zamestnanca - navrhovateľa z dôvodu, že zo mzdy mu boli vykonávané exekučné zrážky v značnej výške, nakoľko splácal spoločné dlhy s bývalou manželkou sám a pre vykonávanie týchto exekučných zrážok nebolo pre neho výhodné pracovať. Od uvedeného času bol navrhovateľ súvisle nezamestnaný, bez preukázaného pracovného pomeru či uzavretej dohody

o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplýva, že navrhovateľ bol následne vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L. od 01.01.2021 do 10.05.2022 vrátane, no z uvedenej evidencie bol vyradený pre nespokojnosť, čo trvá až doposiaľ. Od 11.05.2022 je preto možné navrhovateľa označiť ako osobu, ktorá je dobrovoľne nezamestnaná. Ním uvádzané zdravotné problémy na jeho strane sa vzťahujú na obdobie roku 2021 (bez predloženia potrebných relevantných dôkazov) a od uvedeného času navrhovateľ súdu iné zdravotné problémy, ktoré by mu mohli brániť zamestnať sa, neuviedol ani nepreukázal, o priznanie invalidného dôchodku z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne doposiaľ nepožiadala a nárok na sociálne dávky spojené so zhoršeným zdravotným stavom si taktiež doposiaľ neuplatnil. Navrhovateľ odôvodňoval uplatnený nárok na príspevok na výživu rozvedeného manžela potrebou osobnej starostlivosti o mal. syna - W. E., U.. XX.XX.XXXX (t.j. dieťaťa aktuálne vo veku XX rokov a 10 mesiacov), ktorý je žiakom Q. Š. U. D. Z. H. L. (vo 02/2022 v Š. ročníku), ktorý podľa vyjadrenia odporkyne - jeho matky, školu riadne a pravidelne navštevuje, nemá výpadky v dochádzke a nie je opakovane závažne chorý. Aj napriek uvádzanej operácii srdca maloletého v roku 2017, odporkyňa uviedla, že žiadne zdravotné komplikácie nie sú u neho aktuálne dané. Aj navrhovateľ v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17P/50/2021 v roku 2022 uviedol, že zdravotný stav syna W. je aktuálne dobrý, v tejto súvislosti nemá zvýšené výdavky, doposiaľ s maloletým absolvovali kardiologické kontroly v R. 1x ročne, aktuálne tieto bude potrebné absolvovať 1x za 2 roky, v tejto súvislosti má výdavok na cestovné v sume 30,- Eur, pričom maloletý cestovné neuhrádza. Aj napriek výzve súdu, navrhovateľ v tomto konaní lekárske potvrdenie o aktuálnom zdravotnom stave syna W., z ktorého by vyplývali prípadné obmedzenia dieťaťa, výdavky spojené s jeho zdravotným stavom, aj potreba a frekvencia návštev odborných lekárov, ako dôvodu prípadnej potreby zvýšenej osobnej opaterky a starostlivosti o mal. dieťa zo strany jeho otca - navrhovateľa, ktoré by mohli navrhovateľovi brániť sa zamestnať, súdu nedoložil a nepreukázal. Navrhovateľ nepreukázal súdu ani svoje výdavky, stav hnutel'ného, nehnuteľného majetku a úspor, ani reálny záujem o hľadanie si zamestnania. Z vykonaného dokazovania je pritom zrejmé, že navrhovateľ má ukončené stredoškolské vzdelanie a má aj pracovné skúsenosti, ktoré mu umožňujú uplatniť sa na trhu práce a ak by napr. len zotrval v pracovnom pomere u zamestnávateľa L. Y. E.. E. A..O., mohol odhadom v roku 2022 dosiahnuť príjem 11.000,- Eur. Od 11.05.2022 je navrhovateľ navyše dobrovoľne nezamestnaný s príjmom pozostávajúcím z dávky v hmotnej núdzi. Vzhľadom na uvedené súd uzatvára, že navrhovateľ v tomto konaní nepreukázal splnenie základnej hmotnoprávnej podmienky na priznanie uplatneného nároku na príspevok na výživu rozvedeného manžela, ktorým je jeho odkázanosť a neschopnosť sa sám živiť, preto súd jeho návrh ako nedôvodný zamietol. Tvrdenia navrhovateľa o príjmoch odporkyne, ktoré by jej umožňovali prispievať na výživu navrhovateľa neboli v konaní preukázané, sama je v konaní právne zastúpená na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci (o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, nakoľko bola vyhodnotená ako osoba v stave hmotnej núdze) a navyše súd opätovne zdôrazňuje, že aj keby odporkyňa disponovala potrebným príjmom, keďže navrhovateľ je schopný vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti podľa názoru súdu sa sám živiť, nárok na príspevok mu nevzniká. Tvrdenia odporkyne o správaní sa navrhovateľa v rozpore s dobrými mravmi, súd nemal v konaní nepochybne preukázané a s prihliadnutím na zistené príčiny rozvratu manželstva a vzťahu medzi účastníkmi súd dospel k záveru, že zavinenie rozpadu manželstva nie je možné v prevažnej miere pričítať iba jednému z manželov, pričom na potrebe rozvodu ich manželstva sa manželia de facto zhodli.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, pričom z vykonaného dokazovania súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo priznanie nároku na náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP spravodlivé .

III. Obsah odvolania navrhovateľa a vyjadrenie k odvolaniu

6. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ z dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a takisto súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietal, že súd neprihliadal na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahu medzi manželmi. V roku 2021 bol nútený dať výpoveď v zamestnaní, keďže navrhovateľka dala na seba konkurz, neplatila výživné na maloletého syna, v novembri 2021 prekonal ťažký obojstranný zápal pľúc, poškodenie pľúc na 80 % spôsobený Covidom. Žije zo sumy 61 eur, bola mu odňatá možnosť konať pred súdom, bolo mu upreté právo na riadne odôvodnenie rozhodnutie.

Námietky navrhovateľa uplatnenými v odvolaní tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvej inštancie Navrhoľ, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a zaviazal povinnú prispievať na jeho výživu ako rozvedenému manželovi sumou 150 eur mesačne.

7. Povinná z platenia výživného vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam a právnym záverom. V prejednávacom prípade nie sú splnené hmotnoprávne podmienky na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela uvedené v ust. § 72 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Navrhovateľ nepreukázal, že nie je schopný samostatne sa živiť, nepreukázal dôvody, ktoré by mu objektívne či subjektívne bránili zamestnať sa či inak uplatniť na trhu práce, resp. nepreukázal dôvody prípadnej potreby zvýšenej osobnej opatery a starostlivosti o maloleté dieťa. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a zároveň jej priznal náhradu trov odvolacieho konania.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP), po konštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

9. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami navrhovateľa uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvej inštancie a navrhovateľ ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a vyčerpávajúco odôvodnil, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku zákonné a správne.

10. Predmetom konania vedeného pred súdom prvej inštancie je návrh navrhovateľa ako výživou oprávnenej osoby na určenie výživného voči bývalej manželke ako výživou povinnej osobe titulom príspevku na rozvedeného manžela. Predmetom odvolacieho konania s prihliadnutím na odvolacie námietky navrhovateľa je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým návrh navrhovateľa zamietol.

11. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

12. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Nakoľko tu však bol i nesúhlas navrhovateľa s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami (§ 387 ods. 3 CSP), pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

13. K navrhovateľom namietanému odvolaciemu dôvodu, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, je potrebné uviesť, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§191 CSP) a vyhodnotenie uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov neznamená ľubovôľu. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, teda relevancie vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam, zákonnosti z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania a z hľadiska pravdivosti, teda hodnovernosti jeho zdroja. Následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Súd k nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov môže v zásade dôjsť len nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, prípadne porušením pravidiel formálnej logiky. Posúdenie zákonných kritérií pri určovaní príspevku na výživu rozvedeného manžela a hodnotiace úvahy súdu, na základe správne a zákonne vykonaných dôkazov bez mylnej interpretácie z nich vyvedených skutočností však nie je možné považovať za nesprávne skutkové zistenie.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na spravodlivý súdny proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov. Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnení skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným.

15. Odvolací súd konštatuje, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať je výlučne na súde aj s poukazom na článok 10 ods. 1 a 2 základných princípov CMP, z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy, v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc súdu posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I.ÚS 52/2003).

16. Oprávneným pre priznanie príspevku na výživu je bývalý manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť. Táto neschopnosť môže vyplývať zo subjektívnych alebo objektívnych skutočností na strane oprávneného. Medzi subjektívne patrí zlý zdravotný stav, žiadna kvalifikácia alebo jej strata v dôsledku dlhodobej absencie zo zamestnania z dôvodu výkonu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa do 3 rokov veku, resp. staršie dieťa, ak vyžaduje nepretržitú opateru, alebo faktická nemožnosť umiestniť dieťa do zariadenia poskytujúceho dennú starostlivosť v danom mieste, alebo faktická nemožnosť nájsť si zamestnanie v danom mieste zodpovedajúce jeho fyzickým a duševným schopnostiam. Schopnosť bývalého manžela živiť sa sám sa však neodvodzuje len od jeho skutočných a potenciálnych zárobkových možností, ale aj od jeho majetkových pomerov. Súd prihliada na množstvo a druh jeho majetku a tiež na účel, na ktorý je určený. Zásadne nemožno žiadať od oprávneného manžela, aby pre zabezpečenie prostriedkov na svoju výživu rozpredával ten majetok, ktorý mu slúži na uspokojovanie jeho primeraných životných potrieb (bytové zariadenie, oblečenie a pod.). Taktiež nemožno prihliadať na to, že rozvedený manžel poberá sociálny, invalidný alebo iný dôchodok, a to ani vtedy, ak mu bol priznaný z toho dôvodu, že jeho výživa nie je zabezpečená výživným od iných osôb. Nie je opodstatnený taký výklad zákona, ktorý prenáša zodpovednosť za zabezpečenie výživy z bývalého manžela, ktorý na jeho poskytovanie má prostriedky, na spoločnosť. Dôvodom pre priznanie príspevku nie je rozdiel v životnej úrovni bývalých manželov po rozvode manželstva, ani skutočnosť, že navrhovateľovi (hoci aj výrazne) klesla životná úroveň oproti obdobiu pred zánikom manželstva a ani to, že si vlastnou prácou nedokáže zarobiť dostatok prostriedkov na uspokojovanie potrieb v rozsahu ako počas trvania manželstva. Jedinou relevantnou skutočnosťou môže byť fakt, že bývalý manžel nie je schopný sám sa

primerane živiť. Životná úroveň bývalých manželov sa neskúma, ani neporovnáva. Nemožno skúmať ani porovnávať ani životnú úroveň navrhovateľa počas trvania manželstva a po jeho rozvode. Dokazovanie súdu sa na strane oprávneného obmedzuje len na porovnanie jeho možností, schopností, majetkových pomerov a primeraných potrieb (koľko finančných prostriedkov mesačne potrebuje na zabezpečenie svojej primeranej výživy a či je v jeho schopnostiach, resp. možnostiach si samostatne takéto množstvo finančných prostriedkov zabezpečiť). Ak súd zistí, že nie je objektívne alebo subjektívne v možnostiach rozvedeného manžela živiť sa primeraným spôsobom samostatne, potom posúdi, či druhý rozvedený manžel má možnosti prispievať mu na výživu určitou sumou tak, aby boli potreby oprávneného zabezpečené v primeranej miere. (PAVELKOVÁ, Bronislava. § 72 [Príspevok na výživu rozvedeného manžela]. In: PAVELKOVÁ, Bronislava. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 452-453.)

17. Zo zisteného skutočného stavu súdom prvej inštancie vyplýva, že manželstvo účastníkov bolo právoplatne rozvedené, a teda hmotnoprávna podmienka zakladajúca nárok na príspevok na výživu navrhovateľa ako rozvedeného manžela bola splnená. Pokiaľ však ide o ďalšiu hmotnoprávnu podmienku v zmysle ustanovenia § 72 ods. 2 Zákona o rodine, a to neschopnosť navrhovateľa samostatne sa živiť, tento v konaní nepreukázal svoju odkázanosť na príspevok na výživné na rozvedeného manžela, nepreukázal odôvodnenosť svojho nároku a nepreukázal, že nie je schopný sám si zabezpečiť výživu. Naopak navrhovateľ bol zamestnaný u zamestnávateľa L. Y. E.. E. A.O.. od 01.12.2011 do 31.12.2020, tento pracovný pomer ukončil dňa 31.12.2020 dohodou na jeho žiadosť. Od uvedeného času bol navrhovateľ súvisle nezamestnaný, bez preukázaného pracovného pomeru či uzavretej dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Z uvedeného súd prvej inštancie správne vyvodil záver, že sa navrhovateľ bez dôležitého dôvodu vzdal zamestnania, v ktorom podľa vyjadrenia spoločnosti L. Y. E.. E. A.O.. by mal pravdepodobný čistý príjem za rok 2021, odhadom vo výške 10.000,- Eur a za rok 2022 odhadom vo výške 11.000,- Eur. Navrhovateľ bol následne vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L. od 01.01.2021 do 10.05.2022, z ktorej bol vyradený pre nespoluprácu. V konaní nebola preukázaná ani neschopnosť navrhovateľa vyplývajúca z vážnych zdravotných diagnóz, ktoré by navrhovateľovi znemožnili zamestnať sa. Navrhovateľ súdu prvej inštancie nepreukázal žiadnym listinným dôkazom svoju zníženú pracovnú schopnosť, a tiež nepreukázal, že zdravotný stav bol a je prekážkou pri hľadaní si zamestnania, a teda v tejto súvislosti nepreukázal svoju objektívnu nemožnosť zamestnať sa.

18. Odvolací súd konštatuje, že bývalá manželka nemôže niesť zodpovednosť za súčasné ekonomické postavenie navrhovateľa. Presúvať ekonomickú zodpovednosť na povinnú bývalú manželku navrhovateľa, by bolo neprimeraným zaťažovaním a nemá oporu ani v princípoch rodinného práva, pretože v prípade bývalých manželov už nemožno hovoriť o rodine. Po rozvode ide už o osoby bez vzájomného právneho vzťahu s vlastnými ekonomickými, profesijnými, rodinnými záujmami, a preto nie je odôvodnené viazať ich zodpovednosťou za ekonomické postavenie bývalého manžela po rozvode manželstva.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že dôvodom na priznanie príspevku rozvedenému manželovi nie je rozdiel v životnej úrovni bývalých manželov, ani skutočnosť, že navrhovateľovi klesla životná úroveň oproti obdobiu pred zánikom manželstva a ani to, že si vlastnou prácou nedokáže zarobiť dostatok prostriedkov na uspokojovanie potrieb v rozsahu, ako za trvania manželstva. Jedinou relevantnou skutočnosťou je fakt, že navrhovateľ ako bývalý manžel nie je schopný sám sa primerane živiť. Vyžaduje sa pritom kvalifikovaná miera odkázanosti; teda ak sa rozvedený manžel ocitol v horšej majetkovej situácii, avšak má schopnosť sám sa živiť, nárok na príspevok mu nevzniká. Tento príspevok nemá mať charakter sankčného výživného - nemožno ho priznať napr. preto, že druhý manžel zapríčinil rozvrat manželstva. V danom prípade nie je daná kvalifikovaná miera odkázanosti na výživné od bývalého manžela.

20. Odvolací súd ďalej uvádza, že od rozvodu manželstva až po vydanie rozhodnutia súdu prvej inštancie uplynulo dlhé obdobie na to, aby si navrhovateľ našiel prácu zodpovedajúcu jeho fyzickým a duševným schopnostiam, v ktorej by mohol dosahovať príjem postačujúci na zabezpečenie jeho primeranej výživy. Hoci súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí navrhovateľovi zdôraznil, že nepreukázal žiadnym listinným dôkazom svoju objektívnu nemožnosť zamestnať sa, tieto skutočnosti navrhovateľ nedoplnil ani v podanom odvolaní. Navrhovateľ nepredložil listinné doklady preukazujúce, že sa skutočne o zamestnanie uchádzal. Navrhovateľ si teda musí hľadať zamestnanie nielen zodpovedajúce

jeho profesii, ale akékoľvek zamestnanie, ktoré mu poskytne dostatočné prostriedky na pokrytie jeho životných nákladov. Takúto snahu však navrhovateľ nepreukázal.

21. Neobstojí ani námietka navrhovateľa v odvolaní v súvislosti s potrebou osobnej starostlivosti o mal. syna W., U.. XX.XX.XXXX. Aj napriek výzve súdu prvej inštancie, navrhovateľ v konaní lekárske potvrdenie o aktuálnom zdravotnom stave syna W., z ktorého by vyplývali prípadné obmedzenia dieťaťa, výdavky spojené s jeho zdravotným stavom, aj potreba a frekvencia návštev odborných lekárov, ako dôvodu prípadnej potreby zvýšenej osobnej opatery a starostlivosti o mal. dieťa zo strany jeho otca - navrhovateľa, ktoré by mohli navrhovateľovi brániť sa zamestnať, súdu nedoložil a nepreukázal. Aj keď je maloletý v osobnej starostlivosti navrhovateľa, neznamená to, že navrhovateľ nemusí vôbec pracovať. Ide totiž o školopovinné dieťa, čiže počas vyučovania by mal navrhovateľ možnosť riadne pracovať.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že príspevok na výživu rozvedeného manžela nemá slúžiť na prekrytie obdobia na prehlbovanie jeho kvalifikácie, či na preklopenie obdobia za účelom získania potrebnej praxe na výkon vyštudovaného odboru, ale na pokrytie základných životných potrieb v prípade, že oprávnená osoba nemá potrebnú schopnosť samostatne sa živiť. Vzhľadom na to, že navrhovateľ základnú hmotnoprávnu podmienku pre priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela, teda svoju neschopnosť samostatne sa živiť, nepreukázal, je potom nadbytočné zaoberať sa príjmovými a majetkovými možnosťami a schopnosťami povinnej, príčinami rozvratu vzťahov medzi manželmi, či otázkou dobrých mravov.

23. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

24. Konania vedené podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok sa podstatným spôsobom líšia od sporových konaní vedených podľa zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. Sporové konanie plní reparačnú funkciu tým, že v jeho rámci dochádza k riešeniu určitého už jestvujúceho sporu o právo, t.j. konkrétneho právneho konfliktu. Naproti tomu, mimosporové konanie plní funkciu preventívnu, pričom jeho cieľom je (v spoločensky najdôležitejších oblastiach), zabezpečiť úpravu pomerov účastníkov do budúcnosti. Rozdiely medzi oboma druhmi konaní sa prejavujú nielen v spôsobe začatia konania, v postavení účastníkov, v odlišných možnostiach dispozície konaním, v aplikácii rozdielných procesných zásad, ale aj v otázke náhrady trov konania. Rozdiel od sporového konania, kde sa náhrada trov zásadne riadi zásadou úspechu vo veci, v mimosporových konaniach primárne platí, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, pričom výnimky vyplývajú len z ustanovení § 53 až 55 CMP.

25. Prvú výnimku predstavujú konania vo veciach určenia rodičovstva a vo veciach notárskych úschov, v ktorých vzhľadom na povahu týchto konaní, zákon pripúšťa rozhodnutie o náhrade trov konania podľa zásady úspechu v konaní (§ 53 CMP). Druhou výnimkou je tzv. separácia nákladov (§ 54 CMP), kedy môže súd zaviazat' účastníka na náhradu trov konania, ktoré by bez jeho zavinenia neboli vôbec vznikli (napr. v dôsledku neodôvodneného nedostavenia sa na pojednávanie a pod.). Pri rozhodovaní o separátnych trovách však nemožno prihliadať k úspechu v konaní, ani k zavineniu zastavenia konania, nakoľko náhradu (separátnych) trov konania môže znášať aj ten účastník, ktorý mal v konaní úspech (§ 53 CMP), pokiaľ druhému účastníkovi spôsobil vznik trov svojim procesným zavinením. Treťou a poslednou výnimkou je možnosť súdu priznať náhradu trov konania aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 55 CMP). Zákon nekonkretizuje, komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať, preto materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Treba zároveň zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní.

26. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že na prejednávaný prípad nedopadá ustanovenie § 53 CMP (nakoľko nejde o konanie o určenie rodičovstva alebo konanie vo veciach notárskych úschov), ani § 54 CMP, preto sa zaoberal len otázkou, či by mohol v danej veci prichádzať do úvahy dôvod na priznanie náhrady trov, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. V predmetnom konaní bezprostredne relevantným nie je totiž to, ktorý účastník konanie inicioval, prípadne ktorý účastník navrhol vykonanie konkrétneho dôkazu. Rovnako o tom, či je uplatnený nárok na súdnu ochranu, dôvodný alebo nie, posudzuje a rozhodne výlučne súd v civilnom konaní na základe

vykonaného dokazovania a nie účastník konania alebo jeho právny zástupca. Odvolací súd je toho presvedčenia, že postoj navrhovateľa v konaní nie je možné považovať za účelový, v dôsledku čoho od neho nie je spravodlivé požadovať náhradu trov konania, ktoré vznikli bývalej manželke v súvislosti s prebiehajúcim konaním.

27. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).